

TRØNDELAG TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt:	13.02.2023 i Trøndelag tingrett,
Sak nr.:	22-190258TVI-TTRO/TTRD
Dommer:	sorenskriver Leif Otto Østerbø
Saken gjelder:	Krav om at vedtak om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022, samt Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager kjennes ugyldig

Horneberg Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Grilstad Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Norlandia Brennan Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Bratsberg Fus Kulturbarnhage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup v/advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Espira Juberg AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Stjørdal AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Gjemble AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Knærten Fus Friluftsbarnhage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Casa Musica Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Hallsetreina Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Kystad Gård Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Norlandia Tiller Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson

Norlandia Husbyåsen Barnehage AS

Sjøskogbekken Fus Barnehage AS

Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson

mot

Stjørdal kommune

Oppdal kommune

Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo
Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo

KJENNELSE

Saksøkerne og tre av de saksøkte har avtalt stansing. Mellom saksøkerne og de saksøkte Oppdal kommune og Stjørdal kommune er det ikke kommet i stand en slik avtale.

Spørsmålet her er om saken skal stanses i medhold av tvisteloven § 16-18.

Saksøkerne har i korthet gjort gjeldende at vilkårene for stansing er oppfylt og at saken bør stanses til en parallell sak for Oslo tingrett er rettskraftig avgjort.

De saksøkte har sagt seg enige i at vilkårene for stansing er oppfylt, men mener stansingsperioden bør begrenset til det foreligger en avgjørelse i første instans pluss to måneder.

Retten bemerker:

Retten kan stanse saken dersom tungtveiende grunner taler for det, jf. tvisteloven § 16-18 (2). Retten holder seg til at partene er enige om at vilkårene for stansing er oppfylt, og både saksøkerne og de saksøkte har nedlagt påstand om at saken skal stanses.

Partene er uenige om at saken skal stanses til det foreligger rettskraftig avgjørelse i saken som er anlagt for Oslo tingrett, eller om stansingsperioden skal begrenses til 2 måneder etter at tingretten har avgjort saken i første instans.

Sakene for Trøndelag tingrett og Oslo tingrett fremstår å ha helt sentrale parallelle vurderingstemaer. Ivaretagelsen av hensynet til å begrense kostnadspådraget for partene som inngår i saken for Trøndelag tingrett, tilsier at «Oslo-saken» bør finne en rettskraftig avgjørelse før saken for Trøndelag tingrett fortsetter. Samtidig kan det stå som noe uklart i hvilken grad sakene er parallelle, og for de tre saksøkerne som har inngått avtale om stansing kan saken bringes i gang igjen allerede om 3 måneder.

Samlet anses det mest hensiktsmessig at saken stanses til det foreligger avgjørelse i Oslo tingretts sak 22-185937TVI-TOSL/07 og i 4 måneder etter domsavsigelsen. Innenfor en slik tidsramme bør innholdet av sakene og de ytre rammer for videre fremdrift av denne saken være klarere, og partene må også forventes å innrette seg slik i stansingsperioden at saken får en hurtig fremdrift dersom den på ny kommer i gang for Trøndelag tingrett.

Partene må ta kontakt med Trøndelag tingrett og eksplisitt be om at saken igangsettes når stansingsperioden anses utløpt.

SLUTNING

Mellom saksøkerne og saksøkte Oppdal kommune og saksøkte Stjørdal kommune stanses saken i medhold av tvisteloven § 16-18 (2) i 4 – fire – måneder etter at det er avsagt dom i Oslo tingretts sak 22-185937TVI-TOSL/07.

Retten hevet

Leif Otto Østerbø

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

ROMERIKE OG GLÅMDAL TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 09.03.2023 i Romerike og Glåmdal tingrett,
Saksnr.: 22-190217TVI-TROG/TLST
Dommer: Tingrettsdommer Ellen Nyhus
Saken gjelder: Stansing

Espira Brådalsfjellet AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokat Morten Steenstrup
Kruttverket Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokat Morten Steenstrup
Lindeberg Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Industriveien Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup
Espira Kløverenga AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Espira Opaker AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokat Morten Steenstrup
Åsheimskog Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Espira Evangtunet AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Rotnes Fus Kulturbarnhage AS	Advokat Morten Steenstrup
Espira Snurrefjellet AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,

Norlandia Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Puttara Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Knausen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Lillehagen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokat Morten Steenstrup
Østre Strøm Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Espira Fenstad AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Espira Kunnskapsbyen AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Tomter Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Bakkedalen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Espira Tristilbakken AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup
Løvehjerte Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Brånåstoppen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Hektneråsen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup
Skolseggliia Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Sennerud Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Borgen Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Therese Linnea Kristiansen
Prestmosen Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Lunderåsen Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup
Skysetveien 9 Drift AS	Advokat Morten Steenstrup
Breenenga Fus Barnehage AS	Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup,

mot

Ullensaker kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Nannestad kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Kongsvinger kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Eidsvoll kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Nittedal kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Lørenskog kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Gjerdrum kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Nes kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Rælingen kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo
Lillestrøm kommune	Advokat Anette Olsen, Advokat Øyvind Renslo

KJENNELSE

Spørsmålet gjelder stansing av sak.

Saksøkerne har i stevning 30. desember 2022 fremmet krav om at vedtak i de saksøkte kommuner om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022, samt Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, kjennes ugyldig. Det er også nedlagt påstand om at de respektive kommunene er erstatningsansvarlig for tap saksøkerne er påført på grunn av de ugyldige vedtakene.

Saksøkerne har begjært saken stanset i medhold av tvisteloven § 16-18 første og annet ledd.

Saksøkerne har vist til inngitt stevning 21. desember 2022 ved Oslo tingrett mot Staten v/Kunnskapsdepartementet med påstand om at Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager kjennes ugyldig. Saksøkerne har anført at dersom de får medhold i søksmålet om ugyldighet, vil det måtte føre til at de saksøkte kommunenes tilskuddsvedtak i saken her vil bli ugyldige, fordi de er fattet i medhold av en forskrift som er ugyldig. Søksmålet i saken her vil derfor helt eller delvis være avhengig av et rettsforhold som vil bli bindende avgjort i saken anlagt ved Oslo tingrett.

Saksøkerne har videre anført at det foreligger tungtveiende grunner for at retten stanser saken, siden det er likeartede spørsmål retten skal ta stilling til i saken her. Dersom saken her hadde vært gjort til del av den ovennevnte saken i Oslo tingrett, ville denne blitt særdeles omfattende. Saksøkerne anfører derfor at saken mot Staten bør være rettskraftig avgjort før saken her behandles i sin fulle bredde. Det er også vist til at det er reist tilsvarende søksmål ved mange tingretter mot et større antall kommuner, som er begjært stanset. Vedtak om stansing er fattet for fire tingretter etter samtykke fra de saksøkte kommunene.

De saksøkte har i tilsvaret 30. januar 2023 bestridt kravene og begjært utsatt frist for å ta stilling til spørsmålet om stansing. Det er anført behov for mer tid til å vurdere spørsmålet om stansing for å kunne ivareta klientene på en forsvarlig måte.

I prosesskriv 23. februar 2023 har de saksøkte anført at vilkår for å stanse etter tvisteloven § 16-18 første ledd ikke er oppfylt, siden dom i Oslo-saken ikke vil binde partene i saken her.

De saksøkte er enig i at grunnvilkåret i § 16-18 annet ledd er oppfylt i påvente av søksmålet mot staten om gyldigheten av forskriften og aksepterer derfor stansing frem til det foreligger dom i Oslo tingrett om gyldigheten av forskriften med tillegg av fire måneder fra dom er avsagt.

De saksøkte aksepterer ikke stansing frem til rettskraftig avgjørelse. Det er fremholdt at drøftelsen knyttet til erstatningsspørsmålet vil kunne være påvirket av faktum i den enkelte kommune. De saksøkte har vist til behov for å gjennomgå dom fra Oslo tingrett for å ivareta egne interesser, både for å vurdere resultatet og konsekvensene av dommen, og for å vurdere hvor sentralt spørsmålet om forskriftens gyldighet er for resultatet i saken her. Det er anført at stansing til rettskraftig dom vil medføre utsettelse av kommunenes arbeid med å innhente og vurdere spørsmålet om ansvar, og at hensynet til bevissikring i kommunene tilsier at saken i første omgang stanses til Oslo tingrett har behandlet saken. Det vises også til muligheten for rettsmekling etter at dom i Oslo tingrett foreligger.

Retten bemerker

Etter tvisteloven § 16-18 kan retten stanse saken dersom tungtveiende grunner taler for det. Det skal legges vekt på behovet for hurtig, forsvarlig og kostnadseffektiv behandling.

Saksøkerne har begjært stansing frem til rettskraftig dom, mens de saksøkte kommunene i saken her har akseptert stansing frem til fire måneder etter Oslo tingretts dom.

Retten har kommet til at det kan foreligge tungtveiende grunner til å stanse saken i påvente av rettskraftig dom i søksmålet for Oslo tingrett. Saken gjelder mange likeartede spørsmål, og retten legger til grunn at forskriftens gyldighet vil ha betydning for vurdering av om tilskuddene i de saksøkte kommunene kan anses gyldige, og om eventuelle krav om erstatning kan føre frem. På grunn av faktiske forskjeller mellom kommunene, herunder om hvordan tilskuddsordningene er innrettet og kommunenes egne kostnader til kommunale barnehager, kan det på den annen side være uklart hvor likeartede sakene her er med kommunene som er saksøkt ved Oslo tingrett.

Retten har funnet det mest hensiktsmessig og kostnadseffektivt å stanse saken frem til fire måneder etter dom i Oslo tingretts sak 22-185937TVI-TOSL/07. Det vil gi partene grunnlag for å vurdere og avklare videre saksgang i de øvrige søksmålene. Det vises også til mulighet for rettsmekling etter Oslo tingretts dom.

SLUTNING

Sak nr. 22-190217TVI-TROG/TLST stanses til fire måneder etter avsagt dom i Oslo tingretts sak 22-185937TVI-TOSL/07.

Retten hevet

Ellen Nyhus

Dokument i samsvar med original.

Malin Skoglund

førstekonsulent

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

FOLLO OG NORDRE ØSTFOLD TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt:	13.03.2023 i Follo og Nordre Østfold tingrett,
Sak nr.:	22-190241TVI-TFNO/TSKI
Dommer:	tingrettsdommer Lola Magnussen
Saken gjelder:	Krav om at vedtak om tilskudd til private barnehager, samt forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager kjennes ugyldig

Espira Høytorp Fort AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Bergskaug Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Hølen Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Fager Skog Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Mjær Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Østmarkskollen Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Espira Løvestad AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Brødholt Fus Barnehage AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Espira Skolegata AS	Advokat Nils-Henrik Pettersson, Advokat Morten Steenstrup, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum

Espira Opsahl AS

Advokat Nils-Henrik Pettersson,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokatfullmektig Saida Roshni Begum
Advokat Nils-Henrik Pettersson,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokatfullmektig Saida Roshni Begum

Solåsen Fus Barnehage AS

mot

Vestby kommune

Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo
Advokat Aslak Hovland Jakobsen
Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo
Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo

Nesodden kommune

Enebakk kommune

Indre Østfold kommune

Kjennelsen gjelder begjæring om stansing av sak etter tvisteloven § 16-18.

Kort om saken og partenes syn på spørsmålet om stansing

Ved stevning av 31. desember 2022 har saksøkerne reist sak mot de saksøkte vedrørende gyldigheten av vedtak om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022.

I stevningen er det vist til sak reist for Oslo tingrett mot staten v/Kunnskapsdepartementet vedrørende gyldigheten av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. Det er bedt om at foreliggende sak stanses i påvente av avgjørelsen i Oslo tingretts sak. Saksøkerne har anført at vilkårene etter tvisteloven § 16-18 første og andre ledd er oppfylt, og at saken må stanses frem til rettskraftig avgjørelse i Oslo tingretts sak.

De saksøkte har sagt seg enige i at vilkårene for stansing etter § 16-18 andre ledd er oppfylt, men anfører at saken ikke bør stanses frem til rettskraftig avgjørelse, men begrenset til fire måneder etter Oslo tingretts dom. Det er vist til Trøndelag tingretts kjennelse i sak 22-190258 i tilsvarende sak.

Retten vurdering

Det følger av tvisteloven § 16-18 andre ledd at retten kan stanse en sak dersom tungtveiende grunner taler for det. Partene er enige om at vilkåret etter bestemmelsen er oppfylt. Slik vurderer også retten det. Saken for Oslo tingrett reiser likeartede spørsmål som i foreliggende sak, og utfallet av Oslo tingretts sak vil kunne få betydning for behandlingen av saken, selv om utfallet ikke er direkte bindende for partene i foreliggende sak. Retten vurderer det videre som hensiktsmessig at stansing skjer.

Spørsmålet for retten er etter dette hvilken varighet stansingen skal ha. Fra saksøkernes side er det som nevnt bedt om at saken stanses frem til rettskraftig avgjørelse i Oslo tingretts sak, mens det fra de saksøkte er anført at saken skal stanses frem til fire måneder etter Oslo tingretts dom.

De saksøkte har bestridt at det er grunnlag for å stanse saken frem til rettskraftig avgjørelse i Oslo tingretts sak. Det er vist til at spørsmålet om forskriftens gyldighet vil bli tatt stilling til i første søksmålskompleks for Oslo tingrett, der staten er saksøkt, og at dette spørsmålet trolig vil ha størst betydning for sakene i det andre sakskomplekset. De øvrige anførte grunnlag for frifinnelse anføres det at vil kunne påvirkes av faktum i den enkelte kommune. Det er gjort gjeldende at de saksøkte har behov for å gjennomgå dommen fra Oslo tingrett for blant annet å vurdere hvor sentralt spørsmål om forskriftens gyldighet er for resultatet i saken.

Om varigheten av en stansing heter det i § 16-18 fjerde ledd kun at retten skal bringe saken i gang «når behandlingen kan fortsette». Bestemmelsen bygger på at retten må treffe beslutning om å sette saken i gang, men regulerer ikke nærmere når dette skal skje.

I NOU B side 870 uttales det om bestemmelsen:

§ 19-4 (4) regulerer vilkårene for å bringe saken i gang igjen. Det skjer av retten «når behandlingen kan fortsette». Er saken stanset i påvente av avgjørelsen i en annen sak, vil saken altså bringes i gang igjen når denne avgjørelsen foreligger.

Slik retten ser det er det tilstrekkelig at retten nå avsier kjennelse om at saken stanses frem til det foreligger avgjørelse i Oslo tingretts sak 22-185937. Partene må etter at avgjørelsen foreligger varsle retten, som da må vurdere spørsmålet om behandlingen skal fortsette, eller om saken skal stanses videre i påvente av lagmannsrettens avgjørelse.

SLUTNING

Sak 22-190241 for Follo og Nordre Østfold tingrett stanses til det foreligger avgjørelse i Oslo tingretts sak 22-185937, der det er reist sak mot staten om gyldigheten av forskrift om tilskudd til private barnehager.

Retten hevet

Lola Magnussen

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

SØNDRE ØSTFOLD TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt:	20.03.2023 i Søndre Østfold tingrett
Sak nr.:	22-190248TVI-TSOS/TMSS
Dommer:	Tingrettsdommer Torbjørn Fjeldstad
Saken gjelder:	Krav om at vedtak om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022, samt Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager kjennes ugyldig

Sjøhagen Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Tørkopp Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Kråka Fus Kulturbarnhage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Gubbeskogen Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Fasanveien AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Fasanveien AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Hovsveien Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Bellevue AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Snarveien Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Espira Oreid AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Bollerød Fus Barnehage AS	Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
mot	
Sarpsborg kommune	Advokat Bengt André Formoe Odsbu

Halden kommune

Advokat Maria Moltubakk Hanto

Moss kommune

Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo

Fredrikstad kommune

Advokat Anette Olsen,
Advokat Øyvind Renslo

KJENNELSE

Retten skal avgjøre saksøkernes begjæring om stansing av saken frem til det foreligger rettskraftig avgjørelse i Oslo tingretts sak nr. 22-185937TVI-TOSL/07 (gyldighetssaken), jf. tvisteloven § 16-18.

Saken gjelder beregning av kommunale tilskudd til saksøkerne for 2022, 2021 og 2020. Saksøkerne anfører at kommunenes tilskudd er i strid med likebehandlingsprinsippet i barnehageloven § 19 og derfor er ugyldige. I den forbindelse er det anført at forskriften som ligger til grunn for beregningene er ugyldig, da den ikke oppfyller lovens vilkår om likeverdig behandling. Kommunenes tilskuddsvedtak vil følgelig også være lovstridige og ugyldige.

Når det gjelder stansingsspørsmålet har saksøkerne anført at hensynet til prosessøkonomi, som er den hovedsakelige begrunnelsen for begjæringen, tilsier at saken bør stanses frem til gyldighetsspørsmålet er endelig rettslig avklart. Sakens utfall avhenger helt eller delvis av dette rettsforholdet, som vil bli bindende avgjort i gyldighetssaken, jf. tvisteloven § 16-18 første ledd. Det vises særlig til søksmålet som er rettet mot staten.

Dersom forskriften blir funnet ugyldig, vil også vedtakene som er truffet i medhold av den være ugyldige. Kommunene må da treffe nye vedtak. Dette vil få betydning for erstatningskravene som er rettet mot den enkelte kommune.

Hvis forskriften ikke finnes ugyldig, må retten like fullt prøve spørsmålet om den enkelte kommunes tilskuddsberegning har vært korrekt. Her vil en rettskraftig dom i gyldighetssøksmålet sannsynligvis gi adskillig veiledning også for øvrige kommuner, siden tilskudd gjerne beregnes etter omtrent samme sjablongmessige tilnærminger. Dette gjelder både med hensyn til hvilken type kostnader som tas med i regnestykket, og hvor store disse kostnadene blir regnet som.

De saksøkte har sluttet seg til at vilkårene for å stanse saken etter tvisteloven § 16-18 andre ledd er oppfylt, men har fremholdt at det er tilstrekkelig at saken stanses frem til fire måneder etter at Oslo tingrett har avsagt dom i gyldighetssaken.

Retten vurdering

Partenes krav skal behandles i samme sak, jf. tvisteloven § 15-2. Ingen av partene har hatt innsigelser til slik kumulasjon. I tillegg er det så nær sammenheng mellom kravene at det uansett fremstår hensiktsmessig og prosessøkonomisk.

Videre har ikke retten merknader til at saksøkerne og saksøkt 2 og 3 har to prosessfullmektiger, da det på grunn av sakens omfang og kompleksitet foreligger «særlige grunner», jf. tvisteloven § 3-1 andre ledd.

Tvisteloven § 16-18 første ledd krever at en annen avgjørelse må ha positiv rettskraft for saken som kreves stanses, jf. Rt-2013-1658 avsnitt 16. Det er altså ikke tilstrekkelig at gyldighetssaken vil ha prejudisiell betydning for foreliggende sak, herunder kunne anses for å fastlegge de rettslige rammene. Gyldighetssaken vil ikke ha rettskraftvirkninger for partene i foreliggende sak, og alternativet kommer derfor ikke til anvendelse.

Retten mener imidlertid at «tungtveiende grunner» taler for å stanse saken, hensyntatt behovet for en hurtig, forsvarlig og kostnadseffektiv behandling, jf. tvisteloven § 16-18 andre ledd. Hensynene må leses i lys av tvistelovens formål om å legge til rette for en rettferdig, forsvarlig, rask, effektiv og tillitsskapende behandling av tvistesaker, jf. § 1-1.

Ved vurderingen har retten lagt særlig vekt på at gyldighetssaken utvilsomt har vesentlig interesse for vurderingen av likeverdsspørsmålet, som står sentralt i foreliggende sak. Søksmålet som er anlagt for Oslo tingrett i sakskomplekset er ment å være en form for pilotsak, der blant annet gyldigheten av gjeldende forskrift om tildeling av tilskudd skal behandles. I tillegg til staten, er de saksøkte kommunene i søksmålet valgt med sikte på å utgjøre et representativt utvalg.

Spørsmålet blir etter dette hvor lenge saken skal stanses. Saksøkerne har anført at saken bør stanses helt frem til det foreligger rettskraftig avgjørelse i gyldighetssaken, mens de saksøkte er enige om at det er tilstrekkelig at den stanses inntil fire måneder etter at det foreligger dom av Oslo tingrett.

En rekke andre søksmål i sakskomplekset er etter det opplyste stanset med ulik varighet.

Slik saken fremstår nå, har retten under noe tvil kommet til at den bør stanses inntil fire måneder etter at det er avsagt dom av Oslo tingrett. Selv om det er sannsynlig at dommen vil bli anket, mener retten at en fortsatt usikkerhet om forskriftens gyldighet ikke gir tilstrekkelig grunn til fortsatt stansing etter nevnte tidspunkt. En domstol vil da ha prøvd partenes anførsler og bevis knyttet til både gyldighetsspørsmålet og tildelingspraksis hos utvalgte kommuner. For retten fremstår det derfor prosessøkonomisk forsvarlig å behandle foreliggende sak på det tidspunkt, sett i lys av at det kan ta lang tid før gyldighetsspørsmålet blir endelig rettslig avklart. Hensynet til en hurtig, det vil si rask og effektiv, behandling av saken vil etter rettens syn bli mer fremtredende etter at det foreligger dom i gyldighetssaken.

Videre peker retten på at uklarhet om rettslig grunnlag ikke helt sjelden gjelder for saker som bringes inn for domstolene. Saksøkernes sentrale anførsel om at

likebehandlingsprinsippet etter barnehageloven § 19 ikke er overholdt, legger også opp til en konkret vurdering av tildelingene basert på rettsanvendelsesskjønn, jf. HR-2021-62-A.

Slik retten har forstått det, er ikke forskriftens gyldighet alene avgjørende for dette vurderingstemaet – selv om den er av stor betydning. Spørsmålet om kommunenes saksbehandling har vært likeverdig, legger opp til skjønnsmessige vurderinger av konkrete omstendigheter innenfor domstolenes prøvingsrett. Det er følgelig ikke en skarp rettslig grense som vil bli trukket ved en endelig avgjørelse i gyldighetssaken, da likeverdsprinsippet fortsatt vil være skjønnspreget. Dette tilsier for øvrig at saken bør være egnet for rettsmekling, uansett utfallet av gyldighetssaken.

Partene må be om at saken igangsettes når stansingsperioden er utløpt. Retten vil i den forbindelse kunne vurdere om det er grunnlag for eventuell videre stansing, jf. tvisteloven § 16-18 fjerde ledd.

Retten vil ta stilling til påløpte sakskostnader i avgjørelsen som avslutter saken for tingretten, jf. tvisteloven § 20-8 andre ledd.

SLUTNING

Saken stanses inntil 4 – fire – måneder etter at det er avsagt dom av Oslo tingrett i sak nr. 22-185937TVI-TOSL/07.

Retten hevet

Torbjørn Fjeldstad

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med undertegnet original
20.03.2023, Magnus Cato Andersen

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

HELGELAND TINGRETT**KJENNELSE**

Avsagt: 17.03.2023 i Helgeland tingrett,
Saksnr.: 22-190253TVI-THEL/TBRO
Dommer: Tingrettsdommer Benedicte Aas
Saken gjelder: Gyldigheten av vedtak om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022 - stansing

Norlandia Barnehagene AS

Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,
Advokat Nils-Henrik Pettersson,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Therese Linnea Kristiansen

Mosjøen Fus Barnehage AS

Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson,
Advokat Therese Linnea Kristiansen

mot

Brønnøy kommune v/Ordføreren

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Vefsn kommune v/ordføreren

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

KJENNELSE

Spørsmålet her er om en sak skal stanses i medhold av tvisteloven § 16-18.

Saksøkerne tok ut stevning mot de saksøkte kommunene den 31.12.2022. I stevningen fremgår at saksøkernes prosessfullmektiger representerer en rekke private barnehager/ barnehageselskaper i søksmål mot staten ved Kunnskapsdepartementet og flere kommuner.

Det fremgår videre av stevningen at saken for Helgeland tingrett begjæres stanset i medhold av tvisteloven § 16-18 første og andre ledd. De saksøkte innga tilsvaer 26.1.2023, og det har også senere vært utvekslet prosesskriv mellom partene.

Søksmål mot staten og noen av kommunene er anlagt ved Oslo tingrett og har fått saksnummer 22-185937TVI-TOSL/07. Søksmålet mot staten gjelder gyldigheten av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, og søksmålet mot kommunene gjelder gyldigheten av kommunale tilskuddsvedtak truffet med hjemmel i denne forskriften.

Saksøkernes prosessfullmektiger representerer videre en rekke private barnehager/barnehageselskap i søksmål mot andre kommuner med tilknytning til samme problemstilling(er). Samlet sett skal søksmål være reist for 22 tingretter mot et femtital kommuner. Ut fra de foreliggende opplysningene er flere av saken stanset, enten ved beslutning eller kjennelse, og med varierende varighet.

Saksøkerne har i korthet gjort gjeldende at vilkårene for stansing er oppfylt og at saken bør stanses til en parallell sak for Oslo tingrett er rettskraftig avgjort. De saksøkte har i korthet sagt seg enige i at vilkårene for stansing er oppfylt, men mener stansingsperioden bør begrenset til det foreligger en avgjørelse i første instans med tillegg av fire måneder.

Rettsens merknader

Retten kan stanse saken dersom tungtveiende grunner taler for det, jf. tvisteloven § 16-18 annet ledd. Partene er enige om at vilkårene for stansing er oppfylt, og både saksøkerne og de saksøkte har nedlagt påstand om at saken skal stanses.

Partene er imidlertid uenige om at saken skal stanses til det foreligger rettskraftig avgjørelse i saken som er anlagt for Oslo tingrett, eller om stansingsperioden skal begrenses til fire måneder etter at Oslo tingrett har avgjort saken i første instans.

Saken for Oslo tingrett og for de øvrige tingrettene, herunder Helgeland tingrett, ser ut til å ha flere sentrale parallelle vurderingstemaer og spørsmål. Gyldigheten av den aktuelle forskriften, som er temaet i saken anlagt mot staten for Oslo tingrett, har åpenbart stor eller

avgjørende betydning for utfallet av søksmålene anlagt mot kommunene. Videre er det slik at selv om det kan være ulike faktiske og økonomiske forhold i de ulike kommunene og barnehagene som befinner seg i kommunene, vurderer retten at de relevante vurderingstemaene i stor grad vil være sammenfallende i de søksmålene som er rettet mot kommunene.

Retten er således av den oppfatning at tungtveiende grunner taler for å stanse saken, jf. tvisteloven § 16-18 annet ledd. Retten har sett hen til behovet for hurtig, forsvarlig og kostnadseffektiv behandling av saken samt av hele sakskomplekset som verserer for norske domstoler.

Retten tar etter dette begjæringen om stansing til følge.

Det følger av tvisteloven § 16-18 at retten bringer saken i gang igjen når behandlingen kan fortsette. Tidspunktet for «når behandlingen kan fortsette» ligger utenfor Helgeland tingretts kontroll eller påvirkningsmulighet. Det fremstår som mest nærliggende at dette tidspunktet vil avhenge av tvistetemaene og utfallet av saken som verserer for Oslo tingrett og hvor relevant dette viser seg å være for de øvrige sakene

Retten ser således ikke behov eller grunnlag for å begrense stansingsperioden. Selv om saken stanses for tingretten, er det ikke til hinder for at de saksøkte på sin side arbeider for å bringe klarhet i økonomiske og/eller andre faktiske forhold som kan ha betydning for tildelingen av tilskudd eller andre tvistetema i sakene.

Partene må selv ta kontakt med Helgeland tingrett og be om at saken igangsettes når de vurderer at behandlingen av saken kan fortsette, slik at tingretten kan bringe saken i gang igjen.

Parten har ikke selv tatt opp spørsmålet om overføring av saken til en annen domstol etter domstolloven § 38. De respektive partenes prosessfullmektiger er nærmest til å vite hvilke tingretter i hvilke lagdømmer som har saker i det totale sakskomplekset til behandling. Retten antar at partene og prosessfullmektigene vil danne seg en oppfatning av om det kan foreligge særlige grunner som gjør det påkrevd eller hensiktsmessig å overføre alle sakene innenfor ett lagdømme til samme tingrett. Retten antar at dette eventuelt vil bli avklart i den videre saksforberedelsen når saken(e) bringes i gang.

SLUTNING

Sak nr. 22-190253TVI-THEL/TBRO stanses.

Retten hevet

Benedicte Aas

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.

VESTRE INNLANDET TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 30.03.2023 i Vestre Innlandet tingrett,
Sak nr.: 22-190262TVI-TVIN/TGJO
Dommer: Sorenskriver Ingjerd Thune
Saken gjelder: Stansing

Espira Romholt AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Fagstadlia Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Hammermo Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Engesvea Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Diseth Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Bybrua Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Follebu Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen, Advokatfullmektig Saida Roshni Begum, Advokat Morten Steenstrup, Advokat Nils-Henrik Pettersson
Polaris Fus Barnehage AS	Advokat Therese Linnea Kristiansen,

Espira Dragerskogen AS

Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson
Advokat Therese Linnea Kristiansen,
Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson
Advokat Therese Linnea Kristiansen,
Advokatfullmektig Saida Roshni Begum,
Advokat Morten Steenstrup,
Advokat Nils-Henrik Pettersson

Lena Fus Barnehage AS

mot

Gran kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Lillehammer kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Gjøvik kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Gausdal kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Vestre Toten kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

Østre Toten kommune

Advokat Øyvind Renslo,
Advokat Anette Olsen

KJENNELSE

Saksøkerne har ved stevning av 31. desember 2022 tatt ut søksmål med påstand om ugyldighet for de saksøktes tilskuddsvedtak til saksøkernes barnehager.

Det er opplyst at det 21. desember 2022 er tatt ut søksmål mot Oslo, Bergen, Drammen og Malvik kommuner samt Staten v/Kunnskapsdepartementet om at vedtak om tilskudd til private barnehager for 2020, 2021 og 2022, samt Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, skal kjennes ugyldig.

Søksmålet i nærværende sak er tatt ut for å avbryte foreldelse. Saksøkerne har fremsatt begjæring om stansing av saken etter tvisteloven § 16-18 etter både alternativ (1) og (2).

Saksøkerne har anført at dersom saksøkerne i forannevnte sak for Oslo tingrett, sak nr 22-185937TVI-TOSL/07, vinner frem vil det måtte føre til at de saksøkte kommuners tilskuddsvedtak i nærværende sak vil bli ugyldige fordi vedtakene er fattet i medhold av en forskrift som er ugyldig. Dermed er vilkårene i tvisteloven § 16-18 oppfylt. Uansett vil det foreligge tungtveiende grunner for at retten stanser saken fordi det er helt likeartede spørsmål som det skal tas stilling til.

Saksøkerne har bedt om at saken stanses frem til det foreligger rettskraftig avgjørelse i ovennevnte sak for Oslo tingrett.

De saksøkte har akseptert stansing frem til det foreligger dom i ovennevnte sak for Oslo tingrett med tillegg av fire måneder fra dom er avsagt.

De saksøkte har anført at de har behov for å gjennomgå dommen fra Oslo tingrett, blant annet for å vurdere hvilke rettsspørsmål og hvilket faktum som er sentralt, og hvem som er parter for Oslo tingrett, før de tar stilling til spørsmålet om sakens videre gang. Det kan, etter at dom fra Oslo tingrett foreligger, bli aktuelt å samtykke til ytterligere stansing frem til rettskraftig dom. Men det kan også bli aktuelt å bringe saken i gang igjen dersom det er andre rettslige og faktiske problemstillinger som vil være avgjørende for rettsstillingen til klientene i nærværende sak enn de spørsmål som behandles for Oslo tingrett.

Det er videre anført at den prosessøkonomiske gevinst ved å allerede nå stanse saken fram til rettskraftig dom foreligger i saken for Oslo tingrett er svært begrenset.

Rettsens vurdering

Partene er enige om at saken skal stanses. Retten mener også at tungtveiende grunner taler for at saken stanses, jf tvisteloven § 16-18 andre ledd. Retten viser her til at det i saken for Oslo tingrett blant annet er reist spørsmålet om gyldigheten av den nevnte forskriften, og at dette spørsmålet vil ha vesentlig betydning for nærværende sak.

Spørsmålet blir hvor lenge saken skal stanses. Retten har kommet til at den bør stanses i inntil fire måneder etter at det er avsagt dom i saken for Oslo tingrett. Selv om dommen kan bli anket, og spørsmålet om den nevnte forskrifts gyldighet ikke vil være endelig avklart, vil en domstol ha prøvd partenes anførsler og bevis knyttet til gyldighetsspørsmålet og tildelingspraksis hos noen utvalgte kommuner. Det kan ta lang tid før gyldighetsspørsmålet blir rettskraftig avgjort. Hensynet til en rask og effektiv behandling av nærværende sak tilsier at saken kan bringes i gang igjen fire måneder etter at det er avsagt dom i saken for Oslo tingrett.

Partene må be om at saken igangsettes når stansingsperioden er utløpt.

SLUTNING

Saken stanses inntil fire måneder etter at det er avsagt dom i Oslo tingretts sak 22-185937TVI-TOSL/07.

Retten hevet

Ingjerd Thune

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.